Parallelsessie Informatie en Ontmoeting & Beraad en Advies 10 september 2026
Controleplan Accountant 2026
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer T. van der Meijden
Griffie:	mevrouw E. van Bekhoven
Notulist:	mevrouw J.M. Kiep-de Jongh
Raadsleden/ fractieassistenten:	
Democraten Gorinchem:	mevrouw L. Pellikaan de heer J. Waltheer
Stadsbelang:	de heer J. Klein
VVD:	de heer E. van Ekelen
PRO:	de heer K. Ilgör mevrouw E. de Munnik
D66:	de heer I. Tekir
ChristenUnie/SGP:	de heer M. Vernhout
CDA:	de heer M. Eland
SP:	---
Gorcum Actief:	mevrouw E. Hamann
Portefeuillehouder:	mevrouw J. van Oversteeg
Ambtelijke ondersteuning:	de heer T. van Zessen
Gast:	de heer J.G. Schuijt, ETL Assurance & Overheidsaccountants

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom.

Controleplan Accountant 2026

Jaarlijks stelt de raad het controleplan van de accountant vast. De raad krijgt van de accountant de gelegenheid speerpunten voor de accountantscontrole 2026 aan te leveren. Daarnaast stelt de raad het normenkader rechtmatigheid vast.

De heer Schuijt verzorgt een presentatie met betrekking tot de scope, reikwijdte, diepgang en rapportage en verwijst daarbij naar de samenvatting die is opgenomen in het controleplan. De programmaverantwoording en paragrafen maken geen onderdeel uit van de jaarlijkse controle. Hiervoor geldt enkel de verplichting om aan te geven of iets in strijd is met de cijfers in de jaarrekening. Vanuit de adviesfunctie worden wel opmerkingen gemaakt over de leesbaarheid en de informatiewaarde van de stukken. Als er een goedkeurende verklaring wordt afgegeven is het niet zo dat de jaarrekening foutloos is. Conform het BBV (Besluit verantwoording provincies en gemeenten) is de foutmarge 2%. Dat houdt in dat er voor € 3,7 mln. aan onjuistheden in de jaarrekening moet staan voordat de accountant kan stellen dat de jaarrekening niet goed is. In het accountantsverslag dat in juni verschijnt worden eventuele fouten en onzekerheden vanaf € 125.000 of hoger aangegeven conform de in het verleden door de raad bepaalde grens.
De raad kan er wel voor kiezen om een lager percentage vast te stellen.

De heer Eland informeert of de grens van 2% standaard wordt gehanteerd door andere gemeenten. Voorts verzoekt hij om nadere verduidelijking van de tussenruimte tot aan de grens van 4% die in het controleplan wordt genoemd.

De heer Schuijt antwoordt dat de grens van 2% is opgenomen in de wet. De wet biedt de raad ruimte om een lagere grens vast te stellen, maar geen van iets meer dan 340 gemeenten doet dit omdat dit een toename van de werkzaamheden en kosten met zich meebrengt. Als boven 4% wordt uitgekomen moet de accountant aangeven dat de jaarrekening niet goed is. Alles daartussen is ter beoordeling aan de accountant, hoe zwaarwegend zijn de fouten. Als het percentage meer wordt bepaald door onzekerheid dan echte fouten onthoudt de accountant zich van een oordeel over de jaarrekening. Als er sprake is van een fout volgt een beperking; de jaarrekening is goed behalve … en dan volgt het specifieke punt.
De controle heeft zich gericht op twee beroepsspecifieke punten en twee punten specifiek voor Gorinchem. Vanuit de beroepsregels wordt vooral naar transacties gekeken die weinig voorkomen, maar wel een hoge waarde hebben. Grondverkopen is daar een voorbeeld van. Bij de prijsstelling kan bijvoorbeeld sprake zijn van gebrek aan functiescheiding of belangenverstrengeling. Voorts wordt gekeken welke mogelijkheden management en college hebben om de interne beheersing te doorkruisen (welke maatregelen zijn getroffen binnen de organisatie om fouten te voorkomen). Doorkruising zou kunnen geschieden door het handmatige boeken van journaalposten. Bijvoorbeeld een politiekgevoelig project met een tekort dat handmatig wordt aangevuld met een boeking vanuit een ander project (controle op niet logische boekingen).

De heer Klein begrijpt dat wordt gedoeld op de grond te goedkoop van de hand doen en vraagt of ook gecontroleerd wordt of de gemeente zichzelf niet rijk rekent.

De heer Schuijt reageert dat gronden in de grondexploitatie worden gewaardeerd. De accountant controleert inderdaad of de gemeente zichzelf niet rijk rekent. Het project Groote Haar wordt bijvoorbeeld met meer dan gemiddelde aandacht bekeken.

Mevrouw Pellikaan wijst op misbruik van de interne beheersing ten gunste van frauduleuze handelingen en informeert of er gemeenten zijn met een wat andere organisatiestructuur waardoor dit risico kan worden verkleind en of dit als aanbeveling aangemerkt wordt.

De heer Schuijt verduidelijkt dat hij niet heeft gesteld dat de interne beheersing bij de gemeente Gorinchem zodanig is dat dit mogelijk is, maar er is altijd een inherent risico bij alle gemeenten dat er iets doorheen gaat. Als dit gesignaleerd wordt, zal wel aanbevolen worden om te proberen dit te voorkomen. De softcontrols meer in kaart brengen binnen de controleomgeving; hoe integer handelt het college, hoe is raad bezig met het toezicht houden op het college, hoe wordt de organisatie aangestuurd, welke rapportages zijn er?

Mevrouw Pellikaan dankt voor de nadere duiding omdat zij dacht dat dit een specifiek risicopunt voor Gorinchem werd genoemd.

De heer Schuijt vervolgt dat management override en grondverkopen algemene controlepunten zijn. De onderhoudsvoorziening en Groote Haar zijn controlepunten specifiek voor Gorinchem. Voor het eerste is in het verleden is geconstateerd dat de berekening van de voorziening niet helemaal conform de BBV voorschriften was. Daar is in het accountantsverslag van 2025 uitgebreid over gerapporteerd. Bekeken wordt of de organisatie dit heeft aangepast, op welke manier en of dit nu beter binnen de spelregels past. Voorts wordt een verband gelegd met grote projecten zoals het Cultuurhuis.
De werkzaamheden resulteren uiteindelijk in een controleklaring en een accountantsverslag die in juni in een I&O zullen worden gepresenteerd. Wettelijk gezien moet één en ander aangeleverd worden twee weken voordat de jaarrekening wordt goedgekeurd door de raad, maar voor Gorinchem is afgesproken dat dit vier weken van te voren wordt gedaan.

De heer Van Ekeren informeert of er ook automatische controlemaatregelen worden opgepakt.

De heer Schuijt antwoordt dat gegevens vooral gericht gecontroleerd worden omdat de IT-organisatie onvoldoende waarborgen biedt om op te steunen. Het is wel een doel om dit binnen afzienbare tijd te realiseren. Binnen de controle wordt AI ingezet om verbanden te leggen en documenten te analyseren. Desgevraagd geeft hij aan dat het normenkader en de beroepsregels worden gehanteerd. Specifieke situaties worden vertaald. Op dit moment wordt gebruik gemaakt van OpenAI in een afgeschermde omgeving. Omdat OpenAI beperkingen heeft wordt bekeken of andere beveiligde platformen gebruikt kunnen worden. Desgevraagd verduidelijkt hij dat VIC staat voor verbijzondere interne controle.

De heer Vernhout verzoekt voor de nieuwe raadsleden de speerpunten van 2025 te duiden.

De heer Schuijt antwoordt dat de interne beheersing rondom de invoering van de Wet open overheid, subsidies en de grote projecten waren. Voor de controle 2026 worden twee specifieke speerpunten voorgesteld, maar de raad kan eventueel een derde speerpunt toevoegen.

Mevrouw Hamann informeert wat memoriaalboekingen zijn.

De heer Schuijt antwoordt dat dit handmatige boekingen zijn die buiten het proces om gedaan worden.

B&A gedeelte

De voorzitter biedt gelegenheid om aandachtspunten of speerpunten mee te geven aan de accountant.

Mevrouw Pellikaan geeft aan dat haar fractie in ieder geval kiest voor interne beheersing op grote projecten evenals de interne beheersing op investeringsbudgetten in het Fysieke Domein zoals dat in voorgaande jaren ook een aandachtspunt is geweest.

De heer Eland kan zich in dit speerpunt vinden en noemt daarnaast beleid, compliance en governance rondom AI.

De heer Tekir sluit zich aan bij de reeds genoemde speerpunten.

De heer Van Ekelen noemt grondverkopen en onderhoud zoals al voorgesteld.

De heer Klein sluit zich eveneens aan bij de keuze voor interne beheersing op grote projecten en investeringsbudgetten en informeert wat AI als speerpunt zou kunnen inhouden.

De heer Schuijt geeft aan dat zijn kantoor dit speerpunt verzorgt voor de gemeente Vijfheerenlanden. De onderzoeksmethodiek daarvoor is al opgezet waardoor dit speerpunt niet veel meer werk vraagt en binnen het budget uitgevoerd kan worden.

Mevrouw Hamann vraagt om aandacht voor grote projecten en ook de onderhoudsprojecten die als risicovol worden aangemerkt.

De heer Vernhout sluit zich hierbij aan.

De heer Ilgör noemt subsidies en maatschappelijke uitgaven als prioriteit, naast grote projecten en investeringen. Zijn fractie kan zich ook vinden in AI als speerpunt.

De voorzitter heeft de volgende punten gehoord:
- Interne beheersing grote projecten
- Interne beheersing op investeringsbudgetten

- Beleid, compliance en governance AI
- Grondverkopen
- Subsidies en maatschappelijke uitgaven
- Onderhoudsvoorzieningen

De heer Schuijt merkt op dat onderhoudsvoorzieningen reeds als speerpunt is aangemerkt waardoor dit niet meer meegegeven hoeft te worden. Interne beheersing op onderhoudsbudgetten is wat anders. De controle richt zich vooral op de techniek; hoe is één en ander opgebouwd, hoe wordt omgegaan met dat wel heeft plaatsgevonden maar niet was voorzien.

Mevrouw Hamann is van mening dat kijken of de voorziening voldoet en binnen het financiële plaatje iets anders is dan bekijken of het budget voldoende is. In de praktijk blijkt dat onderhoud weleens achterblijft bij wat nodig is. Ervaring leert dat in tijden dat het wat minder gaat de verleiding ontstaat om wat minder aan onderhoud te doen waardoor later uitvoeren vaak duurder is.

De voorzitter informeert of deze controle in de reguliere werkzaamheden is geborgd.

De heer Schuijt reageert dat dit een speerpunt zou kunnen zijn, maar in de afgelopen jaren is juist geconstateerd dat onderhoud oploopt omdat de bestaande onderhoudsbudgetten vanwege gebrek aan capaciteit niet worden uitgegeven.

De voorzitter concludeert dat gekozen wordt voor:
- Interne beheersing grote projecten
- Interne beheersing op investeringsbudgetten
- Beleid, compliance en governance AI

De heer Schuijt verzoekt het speerpunt rondom AI nader te verduidelijken.

De heer Eland geeft aan dat het gaat om hoe is de governance rondom AI ingericht, welke risico’s worden gelopen en zijn deze afgedekt met goede maatregelen.

De heer Schuijt reageert dat de gemeente Vijfheerenlanden dezelfde vraagpunten heeft, naast de afhankelijkheid van Big Tech en stelt voor om dat nog toe te voegen.

De voorzitter concludeert dat het raadsvoorstel unaniem als hamerstuk wordt geagendeerd voor de raadsvergadering van 24 september a.s.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor de inbreng en sluit de vergadering.

Toezeggingen:
Er zijn geen toezeggingen gedaan.